

Makrofotografering

Makrofotografering är perfekt för höst- och vintermånaderna eftersom den kan utföras såväl inomhus som utomhus när dagarna är kortare och vädret mindre förutsägbart.

Komma igång

Om du är nybörjare kan du börja med det standardzoomobjektiv som vanligen medföljer en systemkamera för att sedan eventuellt uppgradera till ett särskilt makroobjektiv. Många kameror har en inställningsratt med ett läge för närbildsinställning, ställ in kameran i det läget. På så sätt justeras exponeringsinställningar och bildstil. När du flyttar dig närmare motivet kommer du att märka att eventuella rörelser orsakade av kameraskakningar förstärks. Det bästa sättet att förhindra detta är att montera din kamera på ett stativ.

Skärpedjup och fokusering

När du ställer in fokus på motiv som befinner sig nära objektivet får du ett betydligt mindre skärpedjup. Oavsett vilket bländarvärde du använder kommer bakgrunden att verka oskarp men om du använder en mindre bländare (högre f/-tal) blir mer av motivet tillräckligt skarpt. För största kontroll och exakthet bör du ställa in objektivet på manuell fokusering. Du kommer att märka att små rörelser förstoras i takt med motivet. Med små justeringar av fokusringen kan du förändra fokuseringsområdet avsevärt. Bäst fokuseringskontroll får du genom att använda den förstörade direktvisningsbilden (Live View).

Ljussättning

Vid makrofotografering är det väldigt viktigt med rätt belysning. Om du fotograferar inomhus är det en bra idé att börja med det naturliga ljuset från exempelvis ett fönster. Undvik direkt solljus (ljus som silas genom moln är att föredra) och använd gärna en bit vit kartong för att reflektera ljuset tillbaka på motivet för att ta bort eventuella skuggor. Genom att flytta kartongbiten fram och tillbaka eller justera vinkeln kan du skapa stora skillnader.

Komposition och bakgrund

Närbildsfotografering, eller makrofotografering, går ut på att fånga detaljer och därför kan det vara värt att ägna lite tid åt motivets bakgrund. Bakgrunden i sig blir oftast oskarp men färger, ljusstyrka och former kan ta uppmärksamhet från motivet.

När du börjar med makrofotografering kan du gärna utgå från ett vanligt standardzoomobjektiv men det finns även specialobjektiv och tillbehör som gör att du kan komma riktigt nära motivet.

Makroobjektiv

De här objektiven är avsedda för närbildsfotografering och ger förstöringsgraden 1:1 vilket betyder att motivet återges i naturlig storlek på kamerans bildsensor. Objektiven kan även användas för exempelvis porträttfotografering. Om din kamera har en APS-C-sensor kan du med fördel börja med makroobjektiv med brännvidd på 60mm och om du har en fullformatssensor är ett objektiv på 100mm ett bra alternativ. Objektiv med bildstabilisering ökar din möjlighet att bilda utan stativ.

Försättslinser

De här objektiven skruvas fast längst fram på det befintliga objektivet så att du kan komma närmare motivet med bibehållen skärpa. De tar väldigt lite plats och passar därför utmärkt för dig som vill resa med lätt packning. De kallas även för Close-Up-linser.

Mellanringar

Ett annat alternativ du kan använda med ditt befintliga objektiv är mellanringar. En mellanring placeras mellan kamerahuset och objektivet så att du kan ställa in skärpan på motiv som befinner sig närmare. Många tillverkare erbjuder mellanringar och de finns i olika längder, t.ex. 12mm och 25mm. Siffran anger mellanringens längd och en 25mm lång mellanring ger större förstoring än en 12mm lång mellanring. Mellanringar innehåller inga delar av glas så objektivets kvalitet påverkas inte. Du behöver däremot mer ljus på motivet för att få rätt exponering.

Mer avancerade inställningar på din kamera

När du väl har investerat i ett objektiv eller ett tillbehör för makrofotografering kan det vara en bra idé att utforska lägen som ger större kontroll över exponeringsinställningar, t.ex. Bländarförval (Av) och Manuell (M). Med de här lägena kan du kontrollera skärpedjupet.

Om du använder ett stativ tillsammans med kameran finns det några olika sätt att få den ännu mer stadig. När du trycker på avtryckaren kan kameran skaka något. Om bilden inte måste tas i exakt rätt ögonblick kan du ställa in självutlösaren på 2 sekunder så att kameran hinner stabiliseras innan bilden tas. Du kan även använda en fjärrutlösare ansluten till kameran. På så sätt kan du välja exponeringstillfälle utan att vidröra kameran.

Efterbehandling

Eftersom du anstränger dig lite extra för att få till perfekta närbilder kan det vara en bra idé att fotografera i RAW-format för att sedan putsa lite extra på bilderna med hjälp av programvara, t.ex. Lightroom eller programmet som kanske följde med när du köpte din kamera. Med verktyg som objektivkorrigering, vitbalansjustering och beskärning kan du skapa bilder som sticker ut.